

Mye grankongler i fjellskogen i Sør-Norge og godt med grankongler nordafjells!

Skogfrøverket innhenter hvert år rapporter om skogtrærnes frø og konglesetting fra hele landet. Dette er viktig informasjon for planlegging av frøforsyningen. I år meldes det om mye grankongler i fjellskogen på Østlandet og nordafjells og mengden kongler øker med høyden over havet og økende breddegrad.

Anlegg for kongler dannes i knoppene året før blomstring når det er varmt og tørt vær over noen uker i månedsskiftet juni-juli. Sommervarmen kom sent i fjor og derfor er det bare i fjellskogen på Østlandet og nordafjells vi finner noe særlig kongler i år.

Sør-Norge har hatt en varm sommer og det er gunstig for frømodningen som er en forutsetning for høy spireevne på frøet. **Kombinasjonen god konglesetting og frømodning i fjellskogen er sjelden og vi må 20 år tilbake i tid for å finne noe lignende.** Da ble det sanket store mengder frø fra fjellskogen med topp kvalitet som skogbruket fortsatt bruker i dag i høydelag 8-9.

Skogbruket har nå en sjelden mulighet for å skaffe til veie frø for bruk de neste 20 årene i fjellskogen! Skogfrøverket legger til grunn lagerbeholdning, etterspørsel og frøsikring (antall år som skal forsynes før neste mulighet) når konglesanking planlegges. I mer lavereliggende skog på Østlandet legges det til grunn 10-12 år frøsikring for å være trygg på å levere frø av høy kvalitet til enhver tid.

Et godt samarbeid med skogeier, skogbruksleder og entreprenør er viktig for Skogfrøverket i planlegging og gjennomføring av konglesanking for å oppnå god frøkvalitet.

Nord-Norge har hatt en dårlig sommer med temperaturer under normalen. Det kan gi utfordringer for frømodning og frøkvalitet. Temperatursum beregninger og kongleprøver vil i løpet av høsten gi svar på om mulighetene for konglesanking her. **I Nord-Norge legges det til grunn 25 års frøsikring.**

Utslagsgivende for kvaliteten og tilgangen til kongler er også fravær av soppsykdommer og skadeinnsjekter på kongler og frø. På gran kan dette enkelte år være et stort problem!

Skogfrøverket lager sankeplaner, retningslinjer og materiell for sankingen, analyserer kongleprøver og gir klarsignal til hvor, om og når sankingen kan skje. Skogfrøverket samarbeider med Skogkurs og Skogselskapet om organisering av arbeidet lokalt. I Troms og Finnmark har også kommunene et ansvar. **Skogfrøverket er helt avhengig av et godt samarbeid med skogeierne/skogbruksledere for å få informasjon og tilgang til områder som skal avvirkes og som egner seg til konglesanking.** Et godt samarbeid med entreprenørene er også viktig for å få et godt driftsopplegg som ivaretar konglekvaliteten før og etter hogst.

En tilbakevendende utfordring er imidlertid å skaffe arbeidskraft til konglesanking da det er vanskelig å planlegge behovet i forveien. Konglesanking i skogen kan som regel begynne i oktober og foregå gjennom høsten og vinteren, men det er en fordel at arbeidet kan utføres før det kommer for mye snø.

Fortsatt behov for furukongler

Mye av furufrøet på Østlandet og i Trøndelag er i dag hentet i frøplantasjer, enten det er Skogfrøverkets frøplantasjer eller importert fra Sverige. **Frøplantasje frøet kan imidlertid ikke brukes over alt** og det er fortsatt behov for sanking av furukongler i skogen.

Skogfrøverket ønsker å styrke frølagrene med nytt frø i alle deler av landet, men **behovet er absolutt størst i Agder og Telemark, samt i høyereliggende skog nord i Innlandet.**

Furu har ikke like periodisk frøsetting som på gran og det tar to år fra blomstring til konglene er modne. **Årets rapportering tyder på at kongletilgangen er noe bedre enn i fjor, særlig i Agder og Telemark.**

Furufrø trenger noe mer varme enn gran for modning. Det forventes god modning av frøet i Sør-Norge.

Hva trenger Skogfrøverket hjelp til?

Skogfrøverket trenger primært hjelp til å

- finne skog som skal hogges i høst/vinter med god tilgang på kongler
- tilrettelegging av hogsten fra entreprenør for å sikre tilgang til kongler av god kvalitet

Sekundært er Skogfrøverket også interessert i hjelp til å

- sende inn kongleprøver
- oppfølging av konglesanking i områder hvor vi ikke har egne tillitspersoner i nærområdet

Skogfrøverket ønsker også informasjon om/hjelp til å finne personer som kan tenke seg å plukke kongler

Konglesanking betales pr sekk grankongler eller pr kg furukongler. Det gis kompensasjon til entreprenør for tilrettelegging. For eventuell bistand til oppfølging av konglesanking på stedet kan det avtales godtgjørelse.

Ta gjerne kontakt med Skogfrøverket eller våre tillitspersoner.

Kontaktpersoner i konglesanking

Skogfrøverket

Sør-Norge	Øyvind Meland Edvardsen	995 11 266	oyvind@skogfroverket.no
Vestlandet	Jan Ole Skage	975 82 779	jos@skogfroverket.no
Nordafjells	Ingunn Hovland	481 82 610	ingunn@skogfroverket.no

Regionale tillitspersoner

Innlandet	Stein Ivan Elvelund (Skogkurs)	950 22 475
Østfold/Akershus	Hans-Ole Arnesen (Skogkurs)	906 35 393
Oppland	Bjørnar Sørbøen (Skogkurs)	977 08 990
Buskerud	Åsmund Grønning (Skogkurs)	971 37 181
Telemark	Vegar Hvamb (Skogselskapet)	901 38 349
Agder/Telemark	Jannicke Model Røhmen (Skogkurs)	993 17 145
Agder/Rogaland	Kjell Arne Rosseland (Skogkurs)	918 35 575
Sogn/Sunn-Møre	Arnt Laukeland (Skogkurs)	991 63 200
Trøndelag/Nord-Møre	Hans Chr. Brede (Skogselskapet)	950 65 685
Trøndelag/Namdalen	Bjørn Arve Øvereng (Skogkurs)	950 97 408
Nordland	Ole-Bendik Bendigtsen (Skogkurs)	468 91 542